

การพัฒนาวิธีการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

DEVELOPMENT OF INTERGRATIVE COOPERATIVE TEACHING ON SEX EDUCATION AND AIDS IN SECONDARY SCHOOLS IN NORTHEASTERN REGION

บุญเลี้ยง ทุมทอง*

Boonleang Thumthong*

กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding author, E-mail: boonleang4848@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาการสอนของครูโดยการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและร่างต้นแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิธีการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) ศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอนของครู โดยการวิจัยปฏิบัติการ และ 3) ศึกษาและขยายผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ (1) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เป็นครู 3 คน และนักเรียน 120 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (2) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นครู 35 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (3) กลุ่มเป้าหมายในการขยายผลการใช้รูปแบบ เป็นครู 600 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ 2) เครื่องมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกการสอน แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) เครื่องมือในการขยายผลการใช้รูปแบบ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. รูปแบบการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียน การเตรียมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้

และการประเมินผลการเรียนรู้ และมี 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอสถานการณ์ (ขัดแย้งปัญหา) 2) ชี้นำความเข้าใจกับปัญหาและแสวงหาข้อมูลหรือชั้นจัดระเบียบปัญหา (แสวงหาข้อมูล) 3) ชี้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (เพิ่มพูนกิจกรรม) 4) ชี้นำสื่อสารและปรับปรุงแนวคิด (เปลี่ยนแปลงแนวคิด) 5) ชี้นำวางแผนการนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่) 6) ชี้นำเสนอผลงานกลุ่ม (เปิดใจร่วมกัน) 7) ชี้นำอภิปรายผลกระบวนการสอน (สร้างเสริมวิสัยทัศน์) และ 8) ชี้นำประเมินกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน (สะท้อนกลับกระบวนการ)

2. ผลการใช้รูปแบบการสอนของครูพบว่า ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนและพัฒนากระบวนการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3. บริบทที่เอื้อต่อวิธีการสอนเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์พบว่า โรงเรียนควรเปิดเป็นรายวิชาในกลุ่มพัฒนาผู้เรียนโดยการนำไปสอนร่วมกับวิชาแนะแนวอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งครูควรมีความรู้ทางเพศอย่างถูกต้องสนใจหาความรู้หรือสอบถามจากผู้รู้ การเปลี่ยนแปลงให้ครูมีทัศนคติที่เป็นกลางกับเรื่องเพศศึกษาและรู้จักสื่อที่เหมาะสม ควรเลือกสื่อที่ง่าย ให้ความรู้ถูกต้อง เหมาะกับวัย ไม่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศไม่ควรรังเกียจหรืออายเวลาสอนเรื่องเพศศึกษา พยายามพูดด้วยท่าที่สงบ เป็นกลาง และเตรียมการสอนล่วงหน้า

คำสำคัญ: การพัฒนาวิธีการสอน การเรียนการสอนแบบบูรณาการ

Abstract

This research aimed at the development of integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in secondary schools, teachers' teaching development by using integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in secondary schools, and studying secondary school context that support integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in Northeastern Region.

The research consisted of 3 stages: 1) studying the current conditions and drafting the prototype of integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in secondary schools, 2) using the operational researching to study the possibility of the teaching prototype, 3) using semi- experimental researching to study and extend the use of the developed integrative cooperative teaching. The target groups of this research were as the following: (1) the target group for the studying of current teaching conditions were 3 teachers and 120 students selected by purposive sampling, (2) the target group for the operational researching were 35 teachers selected by purposive sampling, (3) the target group for the extension of the use of the developed integrative cooperative teaching were 600 teachers selected by purposive sampling.

The research instruments were: 1) instruments for studying the current teaching conditions were interviewing form and teaching behavior recording form, 2) instruments for the operational researching were lesson planning form, teaching observation form, learning process between teachers and students evaluation form, and a learning achievement test, 3)

instrument for the extension of the use of the developed integrative cooperative teaching were a questionnaire and interviews. The data were analyzed by using descriptive statistics; percentage, means, standard deviation, t-test, and qualitative analyzing using content analysis. The results were as the following:

1. There were 6 components in the integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in secondary schools; learning objective, learner and teacher, learning environment, learning preparation, learning management operation, and learning evaluation, and there were 8 steps; 1) presenting the situation, 2) understanding the problems and finding information or organizing the problems, 3) group activities, 4) communicating and adjusting ideas, 5) planning group presentation, 6) presenting group work, 7) discussing teaching process, and 8) evaluating learning process between teacher and students.

2. The use of the integrative cooperative teaching on sex education and AIDs in secondary schools helped in developing students' learning achievement and developing teacher's teaching process to reach the desired objectives.

3. Secondary school contexts that support integrative cooperative teaching on sex education and AIDs were; learner development courses should be integrated with the guidance course at least 1 hour per week, teachers should use varieties of teaching techniques, teacher should improve their IT skills, teachers should have correct knowledge on sex education, teachers should regularly inquire knowledge from experts, teachers should have neutral attitude toward sex education, teachers should know how to choose appropriate and easy materials that provide correct knowledge and suitable to students' age, not arouse sexual feeling, teachers should not mind or be shy when teaching sex education, teachers should talk calmly, be impartial, and prepare the lesson in advance.

Keywords: Development of Teaching, Integrative Cooperative Teaching

บทนำ

จากการประชุมเอตส์นานาชาติระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หรือ ไอแคป ครั้งที่ 9 (9th International Congress on AIDS in Asia Pacific- ICAAP) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9-13 สิงหาคม 2552 ที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ที่ผ่านมามีผลสำคัญ โดยได้รับความร่วมมือจาก องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล องค์การแพช ประเทศไทย องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA)

และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และมีผู้เข้าร่วมประชุมจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนเยาวชน ครู และองค์กรภาคประชาสังคมจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคได้ลงนามในข้อตกลงร่วมกันที่จะรณรงค์สนับสนุนอย่างต่อเนื่องให้เกิดการพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีสำหรับเยาวชนในสถานศึกษา และร่วมกันติดตามผลการดำเนินงานในการประชุมไอแคป ครั้งที่ 10 ในอีก 2 ปีข้างหน้า การประชุมในครั้งนี้มีการแลกเปลี่ยนบทเรียนในเรื่องเพศศึกษา และแนวทางที่สามารถกระตุ้น

ให้เกิดการพัฒนาและสนับสนุนเชิงนโยบายที่เข้มแข็งขึ้น โดยเน้นว่าการศึกษาด้านสุขภาพและเพศศึกษารวมถึงการศึกษาเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเป็นทั้งความจำเป็นและเป็นสิทธิอย่างหนึ่งของเยาวชน ทั้งนี้เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าการศึกษาเพื่อป้องกันเอชไอวีกำลังก้าวสู่ยุคใหม่ที่ครอบคลุมเรื่องเพศและความสัมพันธ์ในมิติที่กว้างขึ้นกว่าการเน้นเพียงเรื่องลดความเสี่ยงต่อเอชไอวีเท่านั้น [1]

ที่ผ่านมาประเทศไทยได้สอนเกี่ยวกับเพศศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาอยู่ในเรื่องชีวิตและครอบครัว เข้าใจและมองเห็นคุณค่าของชีวิตและครอบครัว เพศศึกษา และทักษะในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีสาระการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัย พัฒนาการทางเพศ สุขอนามัยทางเพศ อิทธิพลของความเป็นเพื่อน ค่านิยมทางเพศ บทบาทตามเพศ และความเสมอภาค พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ วิธีป้องกัน การกำเนิดและการคุมกำเนิด การพัฒนาสุขภาพ และวิธีปฏิบัติตนเพื่อสุขภาพที่ดี [2] อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะปรับหลักสูตรและเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ของสังคมปัจจุบันแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นตัวครู ผู้สอนที่ยังไม่มั่นใจที่จะสอนเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียน และอาจจะเลือกวิธีสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนมากนัก [3] วิธีการสอนแบบเดิมๆ ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย เพราะครูมักให้อ่านหนังสือเรียน หรือบรรยายตามหนังสือ [4] ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุษาสินี รวิทอง [5] พบว่า การสอนเพศศึกษาในประเทศไทยไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะการสอนเพศศึกษาในวัยรุ่นเพราะผู้สอนเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างปิดกั้น ทำให้ภาวการณ์เรียนรู้ในอดีตของ

ผู้สอนสร้างประวัติศาสตร์ซ้ำรอยแก่นักเรียน โดยลืมนึกไปว่าตามหลักจิตวิทยาถือว่าเรื่องเพศเป็นสัญชาตญาณ (Sexual Instinct) อย่างหนึ่งของพฤติกรรมวัยรุ่นในปัจจุบันที่สวนทางกับความคาดหวังของสังคม เช่น วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น ทำให้เกิดการติดเชื้อเอดส์ตามมา ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นในกลุ่มอายุ 14-15 ปี สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเรื่องเพศศึกษายังขาดประสิทธิภาพ และส่งผลให้การเรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวังของหลักสูตร ดังนั้น การสอนเพศศึกษาในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่นๆ เพราะการเลือกสื่อการเรียนการสอน รูปแบบที่ใช้สอนล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และมีความหมายต่อพัฒนาการ และการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะทำให้เกิดความคงทนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องเพื่อที่จะทำให้การจัดการการเรียนการสอนเพศศึกษามีประสิทธิภาพ [2]

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาวิธีการสอนเพศศึกษาตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะหลักสูตรและเนื้อหาวิชาเพศศึกษาที่นักการศึกษาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ได้คิดหรือพัฒนาขึ้นโดยให้ครูคือผู้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และให้ความรู้กับนักเรียนนั้น บางเรื่องอาจจะเนื้อหาสาระมากเกินไป เด็กนักเรียนอาจไม่ยอมรับ หรือบางเรื่องก็ไม่ได้ได้รับความกระตือรือร้นมากนัก นักเรียนจึงไปเรียนรู้เองตามสื่อต่างๆ ดังนั้นจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นโดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกพัฒนาวิธีการร่วมมือกันกับเครือข่ายเพื่อจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์กับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาวิธีการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อพัฒนาการสอนของครูโดยการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่อง เพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อศึกษาบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนและครูผู้สอน ซึ่งในแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ครูและนักเรียนในปีการศึกษา 2552 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูจาก 3 โรงเรียน รวมเป็น 4 คน และจากนักเรียนจำนวน 120 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบำเพ็ญณรงค์วิทยาเขตที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาแนะแนว โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 35 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ได้แก่ ครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รวมจำนวนครู 600 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้กระบวนการสอนในปัจจุบัน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน และแบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ สำหรับครูผู้สอนและนักเรียน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการสอนเพศศึกษาและเอดส์ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่แสดงพฤติกรรมที่แสดงความสามารถของกระบวนการสอนของครู (Rubric Scale) แบบ 4 ระดับ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการวัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แบบ 4 ตัวเลือก และแบบทดสอบอัตนัย

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการขยายผลและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและเอดส์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แบบ 4 ตัวเลือก และแบบประเมินกระบวนการสอน (Rubric Scores) แบบ 4 ระดับ

3. การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะดังนี้

3.1 การดำเนินการระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและร่างต้นแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในปัจจุบัน

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย รวมทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนรู้นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย และทฤษฎีการเรียนรู้ยูน

3) การสังเคราะห์ร่างต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์โดยคณะผู้วิจัย

4) นำเสนอเพื่อพิจารณาข้อคิดเห็นต่อร่างต้นแบบและตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 การดำเนินการระยะที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 35 คน ที่เรียนในรายวิชาแนะแนวจำนวน 1.5 หน่วยกิต ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 8 สัปดาห์ รวมจำนวน 24 ชั่วโมง โดยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 วงจร

3.3 การดำเนินการระยะที่ 3 การศึกษาและขยายผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 600 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 โดยการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Typology Analysis) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) การวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Category Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 3 โดยการหาลำดับ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอนของครูโดยการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการฯ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนพบว่าความคิดเห็นต่อระดับสภาพปัจจุบันของครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประเมินผลการจัดการสอน และความคิดเห็นต่อระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การกำหนดบทบาทของครูผู้สอน ส่วนระดับความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการสอนวิชาแนะแนวระดับช่วงชั้น 3-4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประเมินผลการจัดการสอนและความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการสอนวิชาแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเลือกเนื้อหาที่จะสอน

2. จากการศึกษา การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการพัฒนาประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถสรุปเป็นรูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นพบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ 2) นักเรียน และครู ผู้สอน 3) สภาพแวดล้อมในการเรียน 4) การเตรียมการสอน 5) การดำเนินการจัดการสอน และ 6) การประเมินผลการสอน โดยมีขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนา การสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษา และโรคเอดส์มี 8 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเสนอสถานการณ์ (ขัดแย้ง ปัญหา)

ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา และแสวงหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา (แสวงหาข้อมูล)

ขั้นที่ 3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (เพิ่มพูนกิจกรรม)

ขั้นที่ 4 สื่อสารและปรับปรุงแนวคิด (เปลี่ยนแปลงแนวคิด)

ขั้นที่ 5 ขั้นวางแผนการนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่)

ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอผลงานกลุ่ม (เปิดใจ ร่วมกัน)

ขั้นที่ 7 ขั้นอภิปรายผลกระบวนการ (สร้างสรรค์วิสัยทัศน์)

ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน (สะท้อนกลับกระบวนการ)

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ทำการเรียนรู้ออกกลุ่มพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 แห่ง และทำการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่า ทุกโรงเรียนมีผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสรุปได้ว่ารูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ

และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ได้ โดยผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

3.1 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนพบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 69.21, 69.31 และ 78.21 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 89.05, 86.63 และ 82.59 โดยนักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.2 คะแนนเฉลี่ยกระบวนการสอนในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาหลังอบรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. สรุปบริบท และความคิดเห็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษา และโรคเอดส์ มีดังนี้

4.1 ด้านครูผู้สอนพบว่า รูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่องเพศศึกษา และโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา นี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้ตามเป้าหมายของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของวิชาแนะแนวอยู่ในกลุ่มพัฒนาผู้เรียน โดยให้เรียนอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ได้กำหนดความสำคัญของวิชาแนะแนวว่ามีความสำคัญต่อชีวิตความคิดของนักเรียนในการค้นหาความถนัด และอาชีพ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ในชีวิตได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าเป็นขั้นตอนของการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้สามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตควบคู่ไปกับการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ได้

4.2 กลุ่มนักเรียนพบว่า รูปแบบการพัฒนาการสอนของครูทำให้นักเรียนมีความสนใจ

และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ได้ฝึกควบคุมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ของตนเองโดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น นักเรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งที่ครูผู้สอนจัดหาไว้ให้และที่นักเรียนจัดหาเองทั้งในและนอกชั้นเรียน มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ และสามารถเชื่อมโยงผลจากการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปสู่สาระหรือสาขาอื่นๆ ได้มากขึ้น ซึ่งการสอนเรื่องเพศแก่เด็กและวัยรุ่นเป็นกระบวนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนที่จะให้บุคคลได้เรียนรู้ธรรมชาติความเป็นจริงของชีวิตและสังคมเพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมถูกต้องในเรื่องเพศ ตลอดจนสามารถปรับตัวตามพัฒนาการของชีวิตอย่างเหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในเรื่องเพศศึกษาของโรงเรียนที่จัดตามหลักสูตรที่ผ่านมาที่เน้นเฉพาะการอธิบายหรือบรรยายให้ฟังเท่านั้น

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในครั้งนี้ได้ค้นพบและมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยได้ดังนี้

1. ขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาการสอนของครูโดยความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 8 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเสนอสถานการณ์ (ขัดแย้ง ปัญหา) ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญหา ข้อโต้แย้งปัญหาที่เป็นคำถาม ทำให้จึงเกิดเช่นนั้น ควรเป็นปัญหาปลายเปิดที่มีคำตอบได้หลากหลาย หรือแก้ปัญหาได้หลายวิธี ทั้งนี้เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นกระตุ้นให้นักเรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่กำหนดขณะเดียวกันจะต้องสร้างแรงจูงใจในการ

เรียนรู้ให้นักเรียนให้มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียนเพราะการสร้างแรงจูงใจเป็นวิธีการสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เพราะการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเองจะได้ผลมากกว่าการบังคับยึดเยียดให้ยอมรับ

ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา และแสวงหาข้อมูลหรือขั้นจัดระเบียบปัญหา (แสวงหาข้อมูล) มุ่งที่จะทำความเข้าใจว่าปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับปัจจัยอะไรบ้าง อะไรที่ควรจะเป็นองค์ความรู้หรือหลักการที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษาในขั้นตอนนี้คือการระดมสมองซึ่งถือเป็นวิธีการที่เหมาะสมจะทำให้มีมุมมองที่หลากหลาย โดยลักษณะของการทำความเข้าใจกับปัญหาอาจใช้ การสนทนา อภิปรายกับผู้ที่เคยสัมผัสกับปัญหานั้นๆ มาก่อน หลังจากที่มีความเข้าใจกับปัญหาแล้ว นักเรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลอาจเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์หรือข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อมาเป็นฐานในการดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (เพิ่มพูนกิจกรรม) โดยให้นักเรียนแต่ละคนใช้ความคิดด้วยตนเองตามสถานการณ์ปัญหาและข้อมูลที่มีด้วยการดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน ซึ่งนักเรียนถือว่าเป็นวัยรุ่นแล้วสติปัญญามีการพัฒนาสูงขึ้น จนมีความคิดเป็นแบบ “นามธรรม” มีการใช้เหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์และความคิดริเริ่มมากขึ้น สามารถเข้าใจเหตุการณ์ ความเป็นไปของสิ่งแวดล้อมได้ลึกซึ้ง มีความคิดเป็นของตนเอง เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองได้มาก ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและต้องการให้คนอื่นมองเห็นคุณค่าของตนเอง พอใจกับความรู้สึกต่อตนเองในด้านบวก มีการพิจารณาตนเองได้บ้าง แต่บางครั้งก็ยังเอาตัวเองเป็นศูนย์กลางอยู่ มีการควบคุมความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ได้มากขึ้น ต้องการเป็นอิสระ อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ชอบความตื่นเต้น สนุกสนาน รู้จักมีมโนธรรม จริยธรรม รู้จัก

กาลเทศะ รู้จักผิดชอบชั่วดี และมีความคิดเป็นอุดมคติ

ขั้นที่ 4 สื่อสารและปรับปรุงแนวคิด (เปลี่ยนแปลงแนวคิด) ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานกลุ่มของตนเองแต่ละคนต่อที่ประชุมกลุ่มย่อยแล้วปรับปรุงวิธีคิดของตนเอง เพราะอารมณ์ในวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงง่าย มีทั้งอารมณ์เครียดวิตกกังวล หรืออารมณ์ซึมเศร้า โดยนักเรียนในวัยนี้เป็นวัยที่เหมาะสมในการเรียนรู้เรื่องเพศและครอบครัว เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านจิตใจ มีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องนี้ มีความพร้อมทางร่างกาย เนื่องจากเขาได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง และมีความพร้อมทางสังคม เนื่องจากเขาได้มีโอกาสพบปะมีปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามตามปกติอยู่แล้ว

ขั้นที่ 5 ขั้นวางแผนการนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่) สมาชิกภายในกลุ่มย่อยจะนำเสนอแนวคิดแต่ละคนเข้าปรึกษาทำความเข้าใจร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและช่วยกันเลือกวิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งช่วยกันวางแผนการนำเสนอผลการคิดต่อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเป็นการเชื่อมโยงความรู้ และแสดงเหตุผลประกอบเป็นการฝึกการสื่อสารความคิดตามผลการศึกษาที่จะต้องได้รับการฝึกฝนด้วยประการหนึ่ง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ควรกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออก ชักถาม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เรียนรู้ร่วมกัน สร้างค่านิยมใหม่ที่ถูกต้อง นักเรียนควรมีโอกาสมีส่วนร่วมอย่างมาก เนื่องจากวัยรุ่นมักจะเรียนรู้จากเพื่อนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอผลงานกลุ่ม (เปิดใจร่วมกัน) ขั้นตอนนี้เป็นการฝึกฝนการนำเสนอ (Presentation) ข้อสรุปผลการคิดของกลุ่ม ผู้นำเสนอและสมาชิกในกลุ่มจะต้องทำการสื่อสารทางความคิดให้สมาชิกในกลุ่มทั้งหมดได้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน ในการนำเสนอความคิดดังกล่าวผู้นำเสนอจะต้องพิจารณาเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบริบทของเรื่องที่น่าเสนอ

และสถานการณ์ โดยสื่อที่ใช้ได้ดีสำหรับนักเรียนในวัยนี้คือ ตื่นเต้นสนุกสนานเร้าใจท้าทาย ชวนคิดชวนให้มีส่วนร่วม ให้นักเรียนได้กระทำด้วยตนเอง โดยใช้สื่อซึ่งวัยรุ่นชื่นชอบ ชื่นชอบ เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง นักกีฬา ซึ่งมีชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นตัวอย่างให้เลียนแบบได้ดี

ขั้นที่ 7 ขั้นตอนิปรายกระบวนการสอน (สร้างสรรคีวิตทัศน์) ขั้นตอนนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) ของครูเกิดการเรียนรู้วิธีคิดและวิสัยทัศน์ของแต่ละกลุ่มว่ามีกลยุทธ์ในการเรียนรู้อย่างไร มีการวิเคราะห์วิจารณ์ร่วมกัน กระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้โครงสร้างความคิดของตนเองใหม่ (Accommodation) เปรียบเทียบผลการคิดของตนและของกลุ่มย่อยกับกลุ่มอื่นว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน ขั้นตอนนี้ครูผู้สอนและนักเรียนนิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปของประเด็นปัญหาจากผลการคิดของแต่ละกลุ่มและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับครูผู้สอน โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะให้มีการนิปรายและเสนอประเด็นที่ควรพิจารณาหรือสรุปปัญหาเพิ่มเติม

ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน (สะท้อนกลับกระบวนการ) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องประเมินกระบวนการสอน และคุณภาพการสอนของตนเอง โดยพิจารณาจากร่องรอยการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพิจารณาว่าการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนมีกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นจึงให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อการปรับปรุงกลยุทธ์การคิด ซึ่งมีผลงานวิจัยที่ยืนยันได้ว่าการควบคุมและตรวจสอบการสอนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก

2. คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่โรงเรียนพบว่า นักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระบบการ

เรียนรู้อย่างเป็นระบบเตรียมสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมที่จะช่วยในการสอนแก่นักเรียนรวมทั้งต้องการที่จะยกระดับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสอนของครูที่จะสอนคือ ปัจจัยป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) เพื่อให้ได้รูปแบบที่ออกแบบตั้งอยู่บนพื้นฐานของชีวิตจริง โดยใช้เทคนิคการควบคุมแบบอันทันทีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของ Eftekhar [6] ที่ได้ทำการวิจัยรูปแบบพลวัตของระบบการเรียนรู้เพื่อช่วยการปรับรื้อระบบ (รูปแบบการเรียนรู้) ผลการวิจัยพบว่า ทิศทางทั้งหลายที่พลวัต มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทิศทางของระบบการเรียนรู้ ซึ่งทิศทางที่พบเป็นความคิดรวบยอดใหม่ ที่สัมพันธ์กับกระบวนการคิดที่เป็นส่วนสำคัญในเทคนิคการเรียนรู้

3. คะแนนเฉลี่ยกระบวนการสอนของครูในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาหลังอบรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.01$) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิธีการสอนในครั้งนี้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเป็นองค์รวมนั้นไม่ควรแยกกัน เรื่องที่สอนต้องเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ การสอนให้ครูได้ฝึกทักษะการสอนและทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มเป็นที่กำหนดความรู้ไว้ไปด้วยกัน โดยมีการจัดวางแผนการประเมินอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ [7] โดยการพัฒนาการสอนของครูผู้สอนแต่ละคนได้ส่งเสริมให้ครูมีความพยายาม อดทน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนเพศศึกษากับนักเรียน สนับสนุนให้ครูนำไปทดลองฝึกฝนทักษะย่อยๆ ของการสอนเพื่อให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น [8] โดยการพัฒนาระบบการสอนเรื่องเพศศึกษาและเนื้อหาเรียนวิชาอื่นๆ ไปพร้อมกัน ซึ่งนักเรียนได้มีโอกาสคิดโดยปราศจากการชี้นำจากครูผู้สอนหรือบุคคลอื่น เพื่อทำให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาและจัดระเบียบความคิดของตนเองและรู้จักควบคุม

รับผิดชอบในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังเป็นเพราะว่าใช้รูปแบบการพัฒนาการคิดตามทัศนะของ Piaget เป็นแนวทางโดยมีความเชื่อว่านักเรียนจะมีความสามารถในการจัดการสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น ทักษะการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ และควบคุมความสัมพันธ์ให้อยู่ในความถูกต้องเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการขอความช่วยเหลือ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ทักษะการตัดสินใจ และแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ รวมทั้งการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศหรือบทบาททางเพศ (Gender Role) ที่เหมาะสมกับบทบาททางเพศและวัย เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เกิดความเสี่ยงทางเพศ (เช่น เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เพศสัมพันธ์ที่ปราศจากการป้องกันการตั้งครรภ์หรือการติดเชื้อ) การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศที่เหมาะสม ความเสมอภาคทางเพศ และบทบาททางเพศที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมได้อย่างสมดุล

4. จุดเด่นของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ค้นพบในการจัดการเรียนรู้ของครูในครั้งนี้ดังนี้

4.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนได้คิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง และแก้ปัญหาเอง เกิดการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสร้างทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนได้เกิดความเข้าใจในเรื่องเพศ รวมทั้งแนวทางป้องกันการตั้งครรภ์ให้กับตัวเองอย่างมีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

4.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นมุมมองปัญหาแบบระบบเปิด ทำให้นักเรียนมีอิสระ

และผ่อนคลายในระหว่างการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้เพราะระบบเปิดนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสิ่งแวดล้อมได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยโครงการพัฒนามิปัญญานุเคราะห์และการวิจัยเกี่ยวกับเอดส์ประจำปีงบประมาณ 2552 ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ไอแคปร่วมมรณรงค์เอดส์ในสถานศึกษาเป็นสิทธิของเยาวชน. (2552, 19 สิงหาคม).
แนวหน้า, หน้า 10.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). เอกสารประกอบการสัมมนาการเรียนการสอนเพศศึกษาที่ดี ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] _____. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [4] _____. (2544). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- [5] อุษาสินี ธีรทอง. (2545). ความรู้และเจตคติของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรมสามัญศึกษาที่มีต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- [6] Eftekhar, Nassereddin. (1999). *Dynamic Modeling of a Teaching/Learning System to Aid System Re-Engineering (Learning Styles)*. Canada : The University of Manitoba.
- [7] กิ่งฟ้า สินธุวงศ์. (2550). การสอนเพื่อพัฒนาการคิดและการเรียนรู้. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8] Swartz, Robert, J. & Perkins, D.N. (1990). *The Practitioners Guide to Teaching Thinking Series : Teaching Thinking Issues and Approaches*. Pacific Grove, C.A. : Midwest.